

---

# Spis treści

<b>Wprowadzenie</b>	9
---------------------	---

## **1**

<b>Społeczne kompetencje medialno-informacyjne w kontekście bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i świata wirtualnego</b>	13
--	----

(Józef Bednarek)

Wstęp	13
1.1. Jakie są przesłanki największych przemian cywilizacyjnych?	14
1.2. Jakie są nowe przemiany w edukacji ustawicznej i w pracy zawodowej?	18
1.3. Dlaczego cyberprzestrzeń i świat wirtualny są niebezpieczne?	21
1.4. Jakie społeczne kompetencje komunikacyjno-medialne są szczególnie ważne?	28
Wnioski	35
Bibliografia	36

## **2**

<b>Gry wideo jako komplementarne narzędzie edukacji</b>	38
---	----

(Dominika Urbańska-Galanciak)

Wstęp	38
2.1. Gry wideo – dobre i złe strony	39
2.2. Edukacyjne walory gier wideo	41
2.3. Czego uczą gry?	44
Wnioski	49
Bibliografia	49

## 3

**Technologie informacyjno-komunikacyjne wyzwaniem  
nie tylko dla młodego pokolenia** 52

(Renata Tomaszewska-Lipiec)

Wstęp	52
3.1. Technologie informacyjno-komunikacyjne w perspektywie rozwoju kultury prefiguratywnej	53
3.2. Technologie informacyjno-komunikacyjne nie tylko szansą, ale i zagrożeniem	56
3.3. Kompetencje informatyczne warunkiem właściwego funkcjonowania we współczesnym świecie	63
Wnioski	66
Bibliografia	67

## 4

**Edukacyjne możliwości stosowania robotów humanoidalnych** 69

(Sebastian Koczy)

Wstęp	69
4.1. Ewolucja maszyn i urządzeń technologii informacyjnych	71
4.2. Roboty jako najnowsza generacja technologii informacyjnych	74
4.3. Relacje człowiek – robot a wizja przyszłości	79
4.4. Wpływ robotyzacji na wspomaganie nauczania i uczenia się	81
4.5. Koegzystencja człowieka i robota w przyszłości	83
Wnioski	86
Bibliografia	88

## 5

**Uczeń w cyfrowej szkole – szanse i zagrożenia** 91

(Waldemar Grądzki)

Wstęp	91
5.1. Określenie niezbędnego zakresu wiedzy i umiejętności nauczycieli, w tym kompetencji medialnych, do wprowadzenia elementów cyfrowej szkoły oraz tworzenia i wykorzystywania elektronicznych zasobów edukacyjnych	92
5.2. Określenie szans i zagrożeń uczniów, jakie niesie powszechność wprowadzania obecnie elementów cyfrowej szkoły	97
5.3. Przewidywane zmiany form i metod kształcenia w powszechnym systemie oświaty szkolnej i odchodzenie od systemu klasowo-lekcyjnego na rzecz indywidualizacji kształcenia uczniów w sieci	98
Wnioski	107
Bibliografia	108

**6****Edukacja i nowoczesne technologie w społeczeństwie wiedzy** 110

(Leszek Zakrzewski)

Wstęp	110
6.1. Komunikacja – Informacja – Wiedza	111
6.2. Nauczyciel w społeczeństwie wiedzy	117
6.3. Wykluczenie cyfrowe	120
6.4. Certyfikacja a doskonalenie nauczycieli	123
Wnioski	130
Bibliografia	130

**7****Kompetencje społeczne młodzieży w kontekście wyzwań mediów cyfrowych** 133

(Weronika Kowalska)

Wstęp	133
7.1. Kompetencje społeczne	134
7.2. Kształtowanie kompetencji społecznych	137
7.3. Internet – komunikacja w sieci	138
Wnioski	141
Bibliografia	141

**8****Konstruktywizm pedagogiczny a technologie informacyjne w edukacji wczesnoszkolnej** 143

(Nataliya Woźniak)

Wnioski	150
Bibliografia	150

**9****Funkcjonowanie człowieka w cyberprzestrzeni – świat wirtualny w realiach *second life*** 151

(Przemysław Zapędowski)

Wstęp	151
9.1. Znaczenie Internetu w życiu współczesnych ludzi	152
9.2. Wirtualne światy	153
9.3. Reguły funkcjonowania w wirtualnych światach	155
9.4. Świat wirtualny a świat rzeczywisty	156
Wnioski	159
Bibliografia	159

## 10

### **„Media literacy” jako odpowiedź na zagrożenia związane ze światem mediów** 161

(Marta Czerwiec)

Wstęp	161
10.1. Media a społeczeństwo	162
10.2. Niebezpieczne treści	163
10.3. Seks w mediach – jak o tym rozmawiać?	170
10.4. Przedszkolak jako świadomy widz	172
Wnioski	176
Bibliografia	177

## 11

### **Nowy wymiar piśmienności wizualnej generacji *Digital Natives* Wyzwania edukacyjne** 180

(Krzysztof Lewandowski)

Wstęp	180
11.1. Neurodydaktyczne aspekty procesu uczenia się generacji <i>Digital Natives</i>	181
11.2. Ewolucja pojęcia piśmienności wizualnej	186
11.3. Diagnoza stanu umiejętności wizualnych generacji <i>Cyfrowych tubylców</i>	191
11.4. Rekomendacje dla edukacji wizualnej	194
11.5. Refleksje autora wynikające z doświadczeń zdobytych podczas wykonywania pracy nauczyciela na kursach komputerowych dla dorosłych	198
Wnioski	200
Bibliografia	202

## 12

### **Komunikacja społeczna w świecie realnym, w cyberprzestrzeni oraz w rzeczywistości wirtualnej** 205

(Jacek Frentzel)

Wstęp	205
12.1. Kilka słów o społeczeństwie	206
12.2. Komunikacja jako styl, proces i wpływ	208
12.3. Komunikacja interpersonalna – liczy się nie tylko treść	212
Wnioski	214
Bibliografia	215

**Zakończenie** 219

**Nota biograficzna** 221